

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/393/2013
Identifikačné číslo spisu:	5108202173
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5108202173.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ P. V., 2/ Y. V., oboch bývajúcich v Z., oboch zastúpených JUDr. Jurajom Ďurajdom, advokátom so sídlom v Žiline, Kukučínova č. 12, proti odporcom 1/ T.O., bývajúcej v Z., 2/ Ing. R. W., bývajúcej v Z., 3/ Ing. T. P., bývajúcemu v Z., 4/ Mestu Žilina, so sídlom v Žiline, Námestie obetí komunizmu č. 1, IČO: 00 321 796, zastúpenému JUDr. Michaelou Řihákovou Kojtalovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Antona Bernoláka č. 51, o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18 C 19/2008, o dovolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. júna 2013 sp. zn. 6 Co 383/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Navrhovatelia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne v lehote 3 dní zaplatiť trovy dovolacieho konania odporcovi 4/ v sume 67,88 € na účet JUDr. Michaely Řihákovvej Kojtalovej, advokátky so sídlom v Žiline, Antona Bernoláka č. 51, IČO: 37906780, DIČ: 1047213178, IČ DPH: SK1047213178, č.ú. 1197020009/1111, vedeného v UniCredit Bank, a.s., pobočka Žilina.

Odporcom 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Navrhovatelia sa po zmene návrhu domáhali určenia, že nehnuteľnosť CKN parcelné č. XXX/X. - trvalé trávnaté porasty o výmere 437 m², katastrálne územie X. patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva v celosti, t.j. v podiele 1/1. Návrh odôvodnili tým, že stavebný pozemok, ktorý im bol pridelený na základe rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania, bol stavebnou komisiou vytýčený vrátane časti pozemku pod vysokým napätím elektrického vedenia s ochranným pásmom, ktoré viedlo cez ich stavebný pozemok, s povinnosťou ohradiť takto vytýčený pozemok, čo aj realizovali. Časť ohradeného pozemku (t.j. ku ktorému sa domáhajú určenia vlastníctva) spolu so stavebným pozemkom navrhovateľov (t.j. parcely č. XXX + XXX) reálne predstavuje časť súčasnej KN parcely č. XXX. Navrhovatelia zdevastovaný pozemok skultivovali a ako súčasť svojej záhrady ho užívali od roku 1966. Svoj návrh na určenie vlastníctva odôvodňovali tým, že vlastnícke právo k pozemku parc. č. XXX/X

vydržali.

Okresný súd Žilina rozsudkom z 3. mája 2012 č.k. 18 C 19/2008-375 návrh zamietol a rozhodol o trovách konania. Zamietnutie návrhu vo vzťahu k odporcovi 4/ odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a nedostatkom jeho pasívnej legítimácie. Pokiaľ ide o zamietnutie návrhu vo vzťahu k odporcom 1/ až 3/ rozhodol tak po zistení, že na základe rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania Fin. 1652/1966-72/3 zo dňa 17. decembra 1966 bol navrhovateľom pridelený stavebný pozemok EN parcela č. XXX/XX o výmere 663 m², na liste vlastníctva č. XX je tento pôvodný pozemok vedený ako KN parcela č. XXX - záhrada o výmere 368 m² a KN parcela č. XXX - zastavaná plocha o výmere 312 m², na ktorej majú navrhovatelia postavený rodinný dom súp. č. XX. Tento stavebný pozemok bol vyvlastnený na základe Rady MNV X. rozhodnutím bývalého ONV s určením náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti. Z vykonaného dokazovania - list vlastníctva č. XX - vyplýva, že vlastníckmi parcely KNC č. XXX a parcely KNC č. XXX sú navrhovatelia v podiele 1/1 ako bezpodieloví spoluvlastníci (na danom liste vlastníctva je uvedená pôvodná parcela č. XXX/XX-XX/XX). Z listu vlastníctva č. XXXX zistil, že vlastníckmi parcely KNC č. XXX, XXX, XXX/XX a XXX/X je odporca 1/ v podiele 1/4, odporca 2/ v podiele 1/4 a odporca 3/ v podiele 1/2. Parcela č. XXX o výmere 776 m² bola geometrickým plánom z 25. mája 2005 vyhotoveným V. X. rozdelená na parcelu č. XXX/X o výmere 437 m² a na parcelu č. XXX/X o výmere 342 m², teda sporná nehnuteľnosť parcela č. XXX/X (určenia vlastníctva ku ktorej sa navrhovatelia predmetným návrhom domáhajú) bola pôvodne súčasťou parcely č. XXX o výmere 776 m² (pôvodne vedenou ako parcela č. XXX/XX), od doby jej vyvlastnenia až do roku 2005. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v posudzovanej veci navrhovatelia nespĺnili podmienky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parcely č. 498/3, keď nepreukázali oprávnenosť držby spornej nehnuteľnosti. Predmetnú nehnuteľnosť si „prihradili“ na základe zamerania hraníc na mieste komisiou MNV, pričom si ale museli byť vedomí toho, že zameranie, vytýčenie hraníc nie je titulom na nadobudnutie oprávnenia osobného užívania nehnuteľnosti, keďže ostatný pozemok bol pridelený zaregistrovanou dohodou. Nebol daný dôvod na ohradenie a obhospodarovanie, resp. akékoľvek iné užívanie spornej nehnuteľnosti. Navrhovatelia nepreukázali, že im bola uložená povinnosť ohradiť sporný pozemok, a keby aj taká povinnosť bola skutočne daná, neznamena to, že je im pridelený pozemok a nemá to vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, ako aj získanie ich presvedčenia o vlastníctve. Navrhovatelia si v dôsledku vytýčenia hranice komisiou MNV k vlastnému pozemku prihradili ďalších 437 m² bez dohody o pridelení do osobného užívania a jej následnej registrácie. Týmto spôsobom presiahla výmera navrhovateľmi užívaných nehnuteľností výmeru skutočne im prideleného pozemku. Podľa názoru súdu takúto držbu pozemku nie je možné posúdiť ako oprávnenú aj s poukazom na výmeru prihradenej nehnuteľnosti - 437 m², keďže dohodou navrhovateľom pridelený pozemok má rozlohu 680 m² a sporný pozemok 437 m², pričom tieto dva pozemky nikdy netvorili celok. Navrhovatelia museli tak vedieť, že prihradením pozemku sa podstatne zväčšila výmera nehnuteľností, než k užívaniu akej boli oprávnení. So zreteľom na uvedené súd uzavrel, že v danom prípade nedošlo k vydržaniu spornej nehnuteľnosti navrhovateľmi pre nesplnenie podmienky vydržania, a to pokiaľ ide o oprávnenosť držby. Poukázal na to, že navrhovatelia vedeli, že nie sú vlastníckmi spornej nehnuteľnosti a vedeli aj kto je jej vlastníkom, keď požiadali 6. marca 1992 MsNÚ Žilina o pridelenie pozemku a v žiadosti označili aj vlastníka. Uvedená nehnuteľnosť im nikdy nebola pridelená do užívania, nepreukázali žiadny relevantný titul, na základe ktorého by nehnuteľnosti užívali tak, aby boli splnené podmienky vydržania. Určenie hranice stavebnou komisiou a nepreukázaný pokyn na ohradenie pozemku nezakladá dobromyseľnosť držby. Z uvedených dôvodov návrh ako neopodstatnený zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech odporcov v konaní.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľov rozsudkom z 12. júna 2013 sp. zn. 6 Co 383/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam. Stotožnil sa s odôvodnením písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré zodpovedá kritériám uvedeným v § 157 ods. 2 O.s.p. v podstatných bodoch a odkázal na jeho správne odôvodnenie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovatelia nespĺnili podmienky pre vydržanie spornej nehnuteľnosti z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku. Správne

okresný súd konštatoval, že hoci bolo v konaní preukázané faktické ovládanie veci (oplotenie a obhospodarovanie) spornej nehnuteľnosti navrhovateľmi, ako aj výkon práva a vôľa nakladať s vecou ako so svojou, v posudzovanej veci nebol preukázaný poctivý titul, od ktorého sa odvíja dobromyseľnosť držby. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali navrhovatelia dovolanie s odôvodnením, že im v konaní postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že okresný súd nerealizoval nimi navrhnuté dôkazy a tým došlo k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu a následnému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. Okresný súd ohľadom vykonania ďalších dôkazov rozhodoval podľa fikcie, že údajne navrhovatelia, resp. ich právny zástupca netrval na zabezpečení listín, výsluchu svedkov, ohliadky na mieste samom, na identifikácii a údajne trval už len na dopyte na Správu katastra, že upustili od týchto dôkazov. Dovolatelia popierali, že by z ich strany bolo urobené vyhlásenie o upustení od navrhovaných dôkazov a táto skutočnosť spôsobuje, že vo veci nebol objektívne zistený skutkový stav veci, boli ukrátení na svojich procesných právach a týmto postupom súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolatelia ďalej namietali, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď za nesprávny považovali záver prvostupňového súdu o nesplnení podmienky vydržania pokiaľ ide o oprávnenosť držby. Súdom tiež vytýkali, že sa nevyporiadali s ich námietkou týkajúcou sa nesplnenia zákonom požadovaných podmienok reštitúcie vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti zo strany odporcov 1/ až 3/. Z uvedených dôvodov žiadali zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa spolu s rozsudkom odvolacieho súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca 4/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľov uviedol, že dôvody dovolania nezakladajú prípustnosť dovolania, preto žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť, eventuálne zamietnuť. Namietal tiež nepreukázanie jeho pasívnej legitimácie v prejednávanej veci. Zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporcovia 1/ až 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Navrhovatelia dovolaním napadli rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a vady tejto

povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť sudy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zameriaval na otázku, či postupom súdov nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolatelia namietajú, že k tejto vade došlo v procese dokazovania najmä tým, že súd prvého stupňa nevykonával nimi navrhnuté dôkazy - zabezpečenie listín, výsluch svedkov, ohliadku na mieste samom, ako aj identifikáciu, resp. dopyt na správu katastra, ale následne trvali len na dopyte na správu katastra. Nevykonanie navrhnutých dôkazov súd odôvodnil tým, že ich právny zástupca následne na vykonaní uvedených dôkazov netrval, čo malo za následok nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011).

Nevykonanie určitého dôkazu (nevyhovenie návrhu účastníka, aby súd vykonal ten - ktorý dôkaz) môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (viď R 125/1999, R 6/2000).

Navrhovateľmi namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, ku ktorým (údajne) dospeli v procese dokazovania, môže zakladať (nanajvýš) tzv. inú vadu konania; v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Pre úplnosť treba dodať, že dovolací súd nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvostupňového a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď § 243a ods. 2, in fine O.s.p. („dokazovanie však nevykonáva“). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že navrhovatelia neopodstatnene namietajú, že v konaní im postupom súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ dovolatelia namietali, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže navrhovatelia dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. uplatnili v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Vzhľadom na to, že dovolanie navrhovateľov nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné, navrhovatelia nepreukázali tvrdenú procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol ich dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným odporcom 1/ až 4/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporcovia 1/ až 3/ nepodali návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania, preto im najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Odporca 4/ podal návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania aj vyčíslil. Dovolací súd priznal odporcovi 4/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokátky (ktorá ho zastupovala už pred súdom nižšieho stupňa) za jeden úkon právnej služby, a to vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu navrhovateľov z 9. septembra 2013 [§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení od 1.7. 2013 (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil dovolací súd podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky, čo predstavuje 60,07 €, spolu s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 €)] predstavuje spolu 67,88 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.